

GORIŠKA STRAŽA

I naja vsako sredo opoldne, z Stane za celo leto 12 lir, za en mesec 1 L, za inozemstvo 10 L. Na naročila brez dopolnjenega računa se ne oziramo.

— Uredništvo in uprava: ul. Veturini 9. —
— ODGOVORNI UREDNIK: ROMAN CEJ. —

Vi ste kot neurje, val, ki s silo preko nas zamahne,
mi smo kakor skala, ki vselej ostane, kadar val izplahne.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se plačajo naprej in stanejo 6 lir v visočini enega cm v enem stolpu.
— List izdaja konsorcij »GORIŠKE STRAŽE«. —
— Tisk »NARODNE TISKARNE« v Gorici. —

Po zmagi fašizma.

Fašizem je zmagal na celi črti. Mussolini je faktični gospodar položaja in njegova beseda je odločilna v naši zunanji in notranji politiki. Sicer je združil v svojem ministrstvu različne stranke, vendar je njegova osebnost, ki vodi kar tri ministristva: predsedstvo, zunanje in notranje, tako v ospredju, da moramo mirno govoriti o popolni zmagi fašizma. Kakor smo zadnjič pisali, je izjavil Mussolini v Neapolju dne 25. oktobra, da se hoče polastiti fašizem vlade bodisi mirnim potom ali s silo in par dni na to, dne 30. oktobra je bil Mussolini že ministrijski predsednik in skoro neomejeni gospodar države. Brezdvomno je to politični uspeh, kakor jih malo pozna zgodovina. Zato se tudi svetovna javnost zelo podrobno bavi z našimi notranje političnimi zadevami in je Mussolini v svetovnem časopisju — junak dneva.

Kakšno je naše stališče napram novi vladi? Že zadnjič smo podali izjavo našega političnega vodstva, ki pravi, da priznavamo mi primorski Jugoslovani kot lojalni državljani vsako vlado, ki si jo izvoli italijansko ljudstvo. Zato brez vsakega pridržka priznavamo tudi novo vlado in samo želimo, da bi se ji posrečilo napraviti v notranjosti mir in red. Brezdvomno, da smo bili v težkih skrbah, ko smo videli brezobzirni boj fašizma za nadvlado. Preveč smo imeli bridkih izkušenj, preveč je bilo trpljenja, ki so ga morali naši ljudje pretrpeti, da bi bili brez nekake notranje bojazni sledili razvoju političnega položaja. Ko smo pa stali pred dovršenim dejstvom, nismo niti za hip razmišljali o svoji dolžnosti: vlado, katero si je očitno izbrala italijansko ljudstvo, smo pozdravili kot postavno in pravilno. Silne in težke so naloge, ki čakajo Mussolinija v notranji in zunanji politiki. Ne bomo se spuščali v podrobno naštevaje vseh onih zadev, ki nujno kličejo po rešitvi. Zadostuje, ako ugotovimo, da je zadnje čase izgledalo, kakor da je začela država v svoji notranjosti razpadati, da ni v njej več zadostnih življenjskih sil: vlada je bila brez moči in nasilje je gospodovalo. Ako bo hotel Mussolini že samo v tem oziru napraviti red, se bo moral izkazati kot izrednega moča z železno voljo in brezobzirno pravicljubnostjo.

Ustvariti je hotel močno vlado, ki bi naj res vladala. Želimo, da se mu to posreči. Kakor pa smo pripravljani, da vrši-

mo vedno vse svoje državljanske dolžnosti, tako tudi pričakujemo, da bo nas nova vlada smatrala za povsem enakopravne državljane, ter nam priznala vse pravice, ki nam pritičejo kot kulturnemu narodu.

Izjava poslanca Ščeka.

Uradna agencija Stefani prinaša sledečo izjavo poslanca Ščeka: Rim, 4. t. m. zvečer. Danes je sprejel državni podtajnik v ministrijskem predsedstvu posl. Acerbo goriškega poslanca Ščeka, ki je izrazil zadovoljstvo Slovencev nad ustvaritvijo močne vlade v Italiji. Posl. Šček je izjavil, da so drugorodne manjšine vzele z zadovoljstvom na znanje dejstvo, da je prevzel vlado Mussolini, ker so uverjene, da bo samo delo energetske vlade, ki ima jasen in trden program, — seveda vedno v okvirju zakonov in pod varstvom države — rešilo naše zadače, ki so neobhodno potrebne za njihovo mirno sožitje v italijanski državi.

Posl. Acerbo se je zahvalil posl. Ščeku za njegovo odkrito izjavo, ter ugotovil, da izraža gotovo mnenje ministrijskega predsednika, če trdi, da bo isti s priznanjem vzel v vednost izjavo Slovencev. Povabil je tudi posl. Ščeka, naj pride v prihodnjih dneh z deputacijo Slovencev k min. pred. Mussoliniju, kateremu naj predloži zahteve goriške dežele.

ZA „ŠOLSKO DRUŠTVO!“

Narod brez šole je narod brez bodočnosti. Živimo v dobi stalnih družabnih kriz. Preživljamo dobo, ki pomenja prelom uredbe in nazorov zadnjega stoletja. Razpadanje preživljenjskih idej se ni še nikdar izvrševalo brez silnih socialnih sprememb in tudi ne brez velikanske škode za prosveto malih narodnih manjšin, ki so odtrgane od svojega skupnega narodnega debla. V sedanjih naših bedi moramo poiskati smernico, da svoj narod na Primorskem ohranimo sebi, da ne zgubimo svojega šolstva v Trstu, v Istri, ob narodni meji in sploh nikjer na ogroženem ozemlju. Ta naša zvezda vodnica je »Šolsko društvo«, ki že danes oskrbuje naše šolstvo v Trstu in okolici, kjer vzdržuje edino slovensko šolo, katero obiskuje nad 1500 naših

otrok. Sveta skrb te naše družbe — bode, da se odpro nove slovenske in hrvaške šole, ki so bile zaprte v mnogih naših ogroženih krajih.

To naše »Šolsko društvo« je enotna naša organizacija. Daje vsemu našemu narodu avtoritativno podlago in omogočuje skupno smotreno delo vseh vzgojnih faktorjev ter združuje v šolskem vprašanju vse naše narodne sloje. Priznati se moramo temu društvu vsi: duhovniki in učitelji, delavci in posestniki, kmetje in rokodelci, priprosti mladeniči in največji inteligenti, narodno ženstvo, učiteljice in vaška dekleta, kratkomalo vsi! Gorje nam, ako pojde delovanje enega vzgojnega delavca v nasprotni smeri z drugim, gorje nam, ako ruši eden stan, kar gradi drugi — potem zastoj pričakujemo svoje lepše narodne bodočnosti, ker se z nesložnim delom oddaljujemo narodnemu duševnemu preporodu. Vsi se moramo najti pi tem podrobnem delu za naše »Šolsko društvo! Boj za politične nazore včasih bega javno življenje. A boj za našo enotno narodno šolo, delo za »Šolsko društvo« je naša najsvetejša narodna dolžnost. Za to ustanovljajmo povsod v vsaki večji vasi podružnice »Šolskega društva«. V našem »Šolskem društvu« so že ustvarjena vsa načela za vse naše delovanje v podrobnem delu, so splošno priznana za vse narodne delavke in požrtvovalne delavce — kratkomalo za vse narodne sloje. Podrobno delo v podružnicah »Šolskega društva« bo vzgajalo naša preprosta dekleta in domače fante v ljubezni do svojega roda in lepega našega jezika, dá naši inteligenci prilagodnost za nujno potrebni stik z našim prostim ljudstvom.

Vsi na delo za ustanovitev podružnic našega »Šolskega društva! Zdravite se najprej rodoljubi in rodoljubkinje v Gorici in ustanovite si skupno ali pa ločeno moško in žensko podružnico. Stopite v stik s že obstoječim društvom »Šolski doma« in na delo za sprehod šolstva v goriskem mestu in na vseh naših ogroženih mejah (Doberdob, Devin itd.) Vsi narodi imajo svoja šolska društva in vsem je ta misel za narodno šolo največja in najdražja narodna svetinja. Na delo naši zavedni trgi in večje vasi! Zove nas sveta dolžnost! Velike uspehe dosežemo, ako nabereмо v naši deželi 10.000 članov, kar bi nam predstavljalo vsako leto 60.000 L za naše šolstvo! Pomislite na ta letni prispevek in otvorili bi lahko deset obrambnih društvenih šol v ogroženih krajih, kjer

se naša deca — kri naše krvi — zgublja in utaplja v tujih solah!

Vsi pišite po navodila in društvena pravila na naslov »Šolsko društvo«, Trst Via S. Francesco d'Assisi 20 I.

Kdor za »Šolsko društvo« ne žrtvuje, naj Slovenec se ne imenuje!

Gorjan.

Politika.

Iz Rima poročajo: Nova vlada se bo predstavila parlamentu dne 16. t. m. Na dnevnem redu bode predvsem programna izjava vlade. Razprava, ki se bo razvila o njej, ne bo, kakor se predvideva, olga, in zato se bodo že v tem zasedanju mogla rešiti tudi druga vprašanja, ki jih smatra Mussolinijeva vlada za nujna. Med temi sta vprašanja odobritve časnega proračuna in preuredba volilnega reda.

Splošno prevladuje v parlamentarnih krogih mnenje, da bo imela vlada v tem zasedanju veliko večino. Sestavljale jo bodo predvsem stranke desnice — fašisti, nacionalisti in liberalci — dalje popolari, ki imajo v sedanjih vladi dva ministra, demokratični socialci, ki imajo tudi dva. Tudi Giolittijevi demokrati, italijanski demokrati in reformisti namestavajo podpreti Mussolinijevo vlado, kljub temu, da nimajo v njej nobenega zastopnika.

Zastopniku pariškega lista »Matin« je dal italijanski ministrijski predsednik Mussolini sledečo izjavo: «V notranjosti bo moja vlada — vlada koncentracije, ki bo delala politiko varčevanja in discipline, kakršno je fašizem vedno povedal. Bilo bi neumno misliti, da bi moglo tako obnovitveno delo biti naperjeno proti proletariatu. To bi bilo v nasprotju z najčistejšim bistvom fašizma, kajti treba je imeti pred očmi, da se je fašizem, ki je bil v začetku odpor proti komunističnim grozotam, izpremenil v zadnjem času v obsežno sindikalistično gibanje. Toda tu se moramo razumeti: gre za narodni sindikalizem, ki mora upoštevati blagostanje in koristi delavcev, kateri pa ne smejo zanemarjati proizvodnje in splošnih interesov države. — Na zunaj naša politika ne bo pustolovska, temveč politika narodnega dostojanstva in polnega pomenu te besede. Z vsemi zavezniki bomo ohranili prijateljske odnose in tako bomo tudi nasledovali prijateljsko politiko napram vsem državam, ki bodo kazale napram nam prijateljsko razpoloženje.

Koledar „Goriške Matice“.

Priznati moramo, da je letošnji »Koledar« precej bolj kot lanski. Oblika in tisk sta mnogo prijetnejša. Tudi reprodukcije slik so mnogo boljše. Priznamo, da je zelo težavno delo dobra ureditev take knjige, ki ima tako mnogovrstno vsebino in je namenjena za raznovrstno občinstvo. Vsak ne more biti z vsem zadovoljen; vendar pa lahko najde vsakdo nekaj, kar bo zanj. — Koledarski del je urejen, kakor prejšnja leta, o vzoru Mohorjevega koledarja. V tem delu bi si želeli še seznaniti državni praznikov, kar je za naše podeželsko ljudstvo precej praktičnega pomena, da ne bo ob takih dnevih zaman hodilo v mesto in začudeno postajalo pred zaprtimi uradi in trgovinami. — »Kmetijski vremenski prerok« (pravilno: kmetijski ali kmetički!) bo za kmete zanimivo čtivo. Med podučnimi članki prevladuje tendenca dobrodelnosti ki je geslo letošnjim knjigam; zato nosi tudi Koledar Bučkovo risbo Sv. Vincencij Pavelski. Urednik je napisal članek o dobrodelnosti; F. Pire o Sv. Vincenciju Pav.; Reščič o misijonih. — Dr. Bačar nam je napisal članek o nalezljivih boleznih; pravo je zastopano po dveh člankih, od katerih govori prvi o poravnavi in razsodiščih, drugi pa, napisan od arhitekta Radoviča o tem: Kaj mora vsak vojni oškodovanec znati; k gospodarstvu je prispeval Ušaj s praktičnim podukom o gnoju in

pridal lep načrt za pravilno gnojišče; nadalje piše o cepljenju in cepilnem vosku; zgodovinske podatke imamo v urednikovih dveh člankih »Božje kraljestvo« o pokojnem in novem papežu ter »Časopis« najvažnejši dogodki zadnjega leta, nadalje urednikova razprava o cerkvi sv. Jerneja in sv. Duha na goriškem Gradu in pa popis »Hrenovice pri Postojni«. Za mnoge bo posebno zanimiva razprava priznanega zvonoslovca Mercine »Pritrkovanje in zvonjenje«; sedaj, ko dobivamo nove zvonove, naj bi ta razprava pripomogla k poživljenju in umetniškemu prenovljenju pravilnega in lepega zvonjenja in povečanju in uveljavljanju narodnega muzikalnega čuta. Tako ima Koledar zbranega precej raznovrstnega poljudnoznanstvenega »razdva«. — Lenoslovno prozo zastopa Loize Remec s tremi božičnimi povestkami; Ivo Sorli je napisal ljudsko povest »Velika zdravica« — to je »naša zemljica«, ki je čudaškega profesorja Premeška moralno prerodila in ozdravila; — Fran Tratnik je napisal v legendarnem okvirju pripovedko »Darovja«. Skozi vso to prozo se vleče kakor bolj ali manj čutna rdeča nit — tendenca dobrodelnosti v različnih oblikah in je tako podrejena letošnjemu geslu Matičnih podružnic. — Med pesmimi moramo z vso odločnostjo odkloniti spakedrano rimarijo »Strah«; take stvari nam omajajo zaupanje v uredništvo in najbolj jasno pričanje potrebo po resnem literarnem svetu, ki ga Matica potrebuje. — Ne se

izgovarjati, da je to za ljudstvo; to je morda k večjemu za »Čuka na palci«! (— »čuk v bližini pa je glasno pel« —) Ljudstvu dajmo priproste, če že hočete, — a vsekakor umetniške hrane. Res je, da ljudstvo skoraj rajše čita epiko kot liriko; a vsekakor bi bilo boljše priobčevati stare in manj znane dobre epične pesmi — kakor pa zaradi pomanjkanja epike jemati knjige ugled in veljavo s takimi smetmi. — Drugače pa moramo biti s posebnim ozirom na naše razmere s tem Koledarjem zares zadovoljni.

Za prihodnje leto nam uredništvo objublja od Lovrenčiča zbrano antologijo goriških pesnikov, — lep književni dar od Gradnika; med drugimi sodelniki omenja Starovaškega, ki nadaljuje Spomine na Zagreb. Poleg Koledarja in dveh knjig nam objublja še ličen, trdo vezan molitvenik. — Upamo, da bo prihodnje leto zopet lep korak naprej in da bo »Goriška Matica« ne samo po količini ampak tudi po kakovosti svojih izdaj sestersko tekmovala z Mohorjevo družbo. v. B.

Mariborska pisma.

(Pošilja L. Z.)

Viničarstvo — kolonstvo v Slovenskih Goricah.

Nad Dravo, mariborskim in ptujskim poljem od zapada proti vzhodu valovijo vinske gorice, smrekovi in bukovi

lesovi, bogati sadonosniki, razorane njihove pisani travniki: Slovenske Gorice. Na holmcih se belé cerkvice z zvonikom, — v smrečju se skriva ponosna graščina, po okolici so posejane male hišice, po vrhovih v goricah čepé zidanice — kleti — tam ob beli cesti je gostilna bogatega kmeta, ki je krčmar in župan. Lep, bogat svet! Ko pa stopimo v gorice mimo črnih siromašnih bajt viničarjev in se ozremo po teh izmognanih ljudeh z vdrtimi očmi in košenimi rokami, ne more več ta »lepi svet« zakriti v sebi svoje rane, ki se je zajedla v osrčje te tako rodovitne zemlje, a neslobodne zemlje neslobodnih sinov, ki jo kopljejo viničarji. Tudi v Slovenskih Goricah je doma kolonstvo — viničarstvo, ki je sodno kolonstvu oboje pa živa dedščina, živ testament feudalne dobe.

Gospodarji, posestniki, lastniki zemlje so v Slovenskih Goricah kmetje in grofje — baroni in drugi plemenitaši, koloni so viničarji ali pristavniki. V Brdih so kmetje koloni, v Slov. Goricah so kmetje gospodarji! Če ima pri nas gospodar svoje kmete, ima tu kmet svoje viničarje in pristavnike. Viničarji so nižje vrste koloni — kakor v Brdih »Kaconerji« (casa = bajta) — bajtarji; pristavniki ali tudi imenovani majerji so pa višje vrste koloni. Bistvena razlika med viničarjem in pristavnikom je, da viničar prejme v obdelovanje le del gospodarjevega posestva, predvsem vinograde — odtod ime viničar; pristavnik pa prevzame v obdelovanje in oskrbo

Italijanski poslanik v Belgradu je sporočil jugoslovenskemu ministru za zunanje zadeve Ninčiču sledečo brzojavko italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija: Ob prevzemu italijanske vlade Vas prosim, da sporočite g. Ninčiču moje pozdrave in moje zagotovilo, da se bodo odnošaji med našima državama uveljavljali v smislu pristranskega prijateljstva.

Čim je g. Ninčič prejel gornjo sporočilo, je brzojavil jugoslovenskemu poslaniku v Rimu sledeči odgovor: Zahvalite se g. Mussoliniju in prepričajte ga, da bo imel v meni odkritosrčnega sotrudnika pri delu za krepitev prijateljskih odnošajev med našima dvema državama, ki sta spojeni med seboj z mnogo skupnimi interesi in po svetem spominu na kri, katero sta skupno prelili v vojni in ki nam je dala zmago.

Iz Jugoslavije poročajo:

Te dni se že ima odločiti, ali ostane sedanja vlada še na krmilu, ali pa poda demisijo. Ako se razmere v demokratskem klubu za enkrat še zadržijo, bo kriza v vladi za nekaj tednov odgodena, pride pa do precej obsežne rekonstrukcije v vladi. V slučaju rekonstrukcije bi, kakor poroča »Epoha«, izstopil iz vlade minister pošt. dr. Zarko Miladinović, minister zunanjih del dr. Momčilo Ninčič in pravosodni minister dr. Laza Marković, eventualno pa še Krsta Miletič in Marko Trifković. Kot novi kandidati za ministrske portfele se imenujejo naš poslanik v Parizu dr. Miroslav Spalajković, dr. Velizar Janković in dr. Ninko Perić. Portfelj ministrstva zunanjih del bi naj prevzel dr. Spalajković ali dr. Janković. Za dr. Spalajkovića je večina radikalnega kluba, za dr. Jankovića pa Pašić. Dr. Perić bi imel prevzeti listino pravosodnega ministrstva. Od demokratskih ministrov bi predvsem izpadel finančni minister dr. Kumanudi, glede katerega zahtevajo radikali, da se ga izkrcia ob eventualni rekonstrukciji.

Zbog nesigurnega položaja v nekaterih pokrajinah in ogrožanja mej je bolgarska vlada poslala Angliji, Franciji in Italiji noto, v kateri zahteva, da se Bolgariji dovoli gotov kontingent redovite vojske, ki bi ji omogočila vzdrževati notranji red in sigurnost meje.

Položaj na Grškem je od dne do dne slabši. Splošna anarhija zavzema vedno večje meje. Čete, ki so pobegnile iz Male Azije, in grški begunci prihajajo vsak dan ter prinašajo s seboj revolucionarne ideje. Bogatini in tujci odpravljajo iz strahu pred revolucijo svoje dragocenosti in premičnine v inozemstvo, posebno v Aleksandrijo.

Iz Angore poročajo, da je angorska narodna skupščina odstavila sultana in proglasila sebe za njegovega naslednika. Angorska vlada javlja, da je treba smatrati za ničevne in nestorjene vse pogodbe in sporazume, ki jih je od 16. marca 1920. dalje sklenila in podpisala carigrajska vlada.

Priprave za volitve v angleški parlament so v polnem teku. Stranke so že nominirale svoje kandidate. Voliti je treba 615 poslancev. Do sedaj je postavljenih 1370 kandidatov.

Na pozdravno brzojavko Mussolinija sta odgovorila Bonar Law in Curzon, da se strinjata z Mussolinijevo željo glede trajne solidarnosti in prijateljstva med obema državama. Angleška vlada je pre-

vanje celotno posestvo: vinograde, sadonosnike, hoste, njive. Pristavniki odgovarjajo torej našim kolonom.

Razločujemo dve pogodbi: ena je pogodba med gospodarjem in viničarjem, druga je med gospodarjem in pristavnikom. Delajo se te pogodbe — bodisi pismene ali ustne — brez prič o Jakobovem. Pismeno pogodbo podpiše gospodar in viničar ali pristavnik v dveh izpisih. En izpis hrani delodajalec, drugi izpis hrani najemnik. Najčese so ustne pogodbe, ker pismenih se gospodar brani, da tako neovirano gospoduje nad svojim najemnikom.

(Dalje prih.)

Prihodnjič se seznanimo z viničarsko pogodbo, ki bo našim posestnikom in kolonom v pouk in primeru s kolonsko pogodbo. — Trta v Goricah je letos tako bogato obrodila, da so vsled deževnih dni zakasneli z branjem do danes (v Goricah grozdje berejo). In vsled preobilne kapljice božje je primanjalo posode. Kmetje so prisljeni kar sprbati prodajati mošt skoro izključno velezrečcem, ki plačujejo liter po 8—12 K (lani po 24 K). Bريدko se maščuje neorganiziranost vinogradnikov v združništvu. V krmi pi jemo novo vino po 24 K (po Lire 225). Sladkoba doseže le 15 stopinj; ko so trglali za vahte — ob dveh solčnih dneh je zrastle na 17 stopinj. Prav vije, da so imovitejši kmetje izpustili iz sodov tudi preobilni jabolčnik — kar po tleh, da so upotrebili posodo za vino. Za resničnost teh slučajev ne prevzamem nobene odgovornosti, pač pa zamorem beležiti ta redek pojav, da na deželi še vedno trgajo tudi sedaj, ko so bližnji vrhovi že davno v sneženi odeji in ko se nam ponuja sneg tudi v mesto skoraj vsak dan. Kdor ne verjame, tega vabim, da pojdeva celo za Martinovo v Slovenske Gorice na branje.

pričana, da bo interese miru in civilizacije najbolj pospešilo lojalno prijateljstvo in sodelovanje med vladami zavezniških držav.

Senat Filipinov je naslovil na kongres Zedinjenih ameriških držav resolucijo, v kateri proglašajo ustanovitev samostojne filipinske republike pod protektoratom Zedinjenih držav. Ustanovitev republike proglašajo za to sklicani filipinski parlament.

Domače novice.

— Izpiti učiteljske usposobljenosti na tolminskem učiteljskišću. Izpiti učiteljske usposobljenosti za slovenske ljudske šole se začne 27. novembra t. l. ob 8 uri. Tozadevne prošnje naj se vložijo potom okrajnih šolskih svetov na izpraševalno komisijo za učiteljsko usposobljenost v Tolminu.

— Gg. cerkvenim predstojnikom. Če tudi ni menda docela izvojevan kruhoborstveni boj med laškimi zvonarji zaradi nadaljnega vlivanja povojnih zvonov, se oglašajo pri naših cerkv. predstojništvih novi zvonarji iz južnejših pokrajin z naznanili, da je njim izročeno vlivanje še ne vlitih zvonov. Zaradi tega se mi zdi umestno opozoriti, da je način zvonjenja v južnih pokrajinah drugačen kot pri nas. Naši zvonovi, najmočnejše vihteni, dosegaajo kot 40" do 50", njih zvonovi pa kolebajo malo da ne v celem krogu, postavlja se s krilom navzgor. V to svrhu ima jarem nad osjo velik nastavek in na tem težko ploščo iz železa ali kamena kot protiutež zvonu za vrvo pa namesto ravnega droga kolo iz žlebanega železa za ovivanje in odvijanje vrvi. V olajšavo takega vihtenja pri zvonovi najlažje konstrukcije s tankim okriljem. Tudi kemblji so jako lahki, imajo 1½% do 2½% zvonove teže. Za zvonjenje je treba posebne spretnosti, da udari kembelj ob zvon v vsakem zavijtenju le enkrat. Prireditev zvona za tak način zvonjenja imenujejo Lahi »sistema a slancio« (sistem na zagon). Ta sistem je v naših krajih neznan. Ako ga zvonar ponudi, naj se mu blagovoli odgovoriti, da ni za našo rabo, ker imajo naši zvonovi polukrožno nihanje. Zahteva naj se, da mora tehtati kembelj najmanj 4% teže zvonove in da mora znašati debelost krila 1/16 premera pod krilom, t. j. če meri ta premer (širokost zvonu) 140 cm, mora biti krilo debelo 10 cm. Iv. M—a.

— Knjige »Goriške Matice« so izšle in se sedaj rapošiljajo. Opozarjamo, da se knjige prodajajo v goriških trgovinah po L 4.50. Goriški naročniki dobe knjige v »Narodni Tiskarni« po 4 Lire.

— Izkazana nedolžnost. Vsem nam je še v spominu žalostni dogodek iz Kozane. V oktobru preteklega leta se je vršil v Kozani javen ples. Fantje so hoteli plesati čez dovoljeno 23 ure. Kadi tega je prišlo med njimi in orožniki do prepira. V prepiru je bil smrtno ranjen mladi financar Salvator Cavarelli. Brez dokazov so nekateri italijanski listi napravili zločin Slovence. Po mestu so nabili celo plakate proti Slovincem in jim očitali barbarstvo. Mnogo je pretrpela radi tega Kozana; velike sitnosti je moral prestati gospod župan Obljube; naravnost pomilovanja vredni pa so danes mladeniči, na katere je padel sum, da so zločin povzročili. Nesrečnega sta bila Srebrnič Mihael in Vendermin Josip. Mi smo bili prepričani, da je bil financar po nesreči zadet po streli iz orožnikove puške. Toda pozivljali smo oblast, da zadevo temeljito preišče in kriveca po zakonu kaznuje.

Sodna preiskava se je tudi uvedla in izvršila. Srebrnič in Vendermin sta bila tako aretirana in sta bila zaprta skoraj eno leto. Po enoletni sodni preiskavi sta bila oproščena, ker so primanjkovali dokazi za nadaljno postojanje proti njim, kakor se glasi njihova oprostilna razsodba.

To je tretji znani slučaj, ki so ga hoteli proti nam izrabiti. Afera Bon, Krsnik dogodka, Kozana pomenijo za Slovence veliko trpljenje. Toda v vsch teh slučajih se je izkazal naš čisti značaj. Naše velike moralne zmage postanejo končno odločilne.

— Misijonišče v Grobljah (p. Domžale nad Ljubljano) je izdalo velik in zanimiv Mar. misijonski koledar 1923. Za Goriško in Primorsko, cena s poštnino skupaj 5 L. Osebnost in po pošti se naroča: Misijonarij, Grad p. Miren pri Gorici. — Nad 40 slik na lepem papirju (130 strani). Prinaša lep pregled vseh Marij. družb. na Slovenskem (tudi iz goriške nadškofije). Kdor ga naroči vsaj 25 skupaj in ga osebno odnese, dobi izvod po 4 L. (Mar. družbe!) Priporočamo se misijonskim prijateljem, da ga širijo. — Misijonišče v Grobljah.

— Štipendije za visokošolce. Ministrstvo za osvobodene pokrajine je razpisalo vrsto štipendij za visokošolce iz »Treh Benečij«. Pravilno opremljene prošnje (krst-

ni list., domovnica, ubožni list, izkazilo o študijah) naj se naslovijo na ministrstvo za osvobodene pokrajine.

— Goriškem učiteljstvu naznanjamo, da bo tečaj za italijanščino dne 9. t. m. (četrtak) ob 10. uri v risarski dvorani v šoli via Cappuccini. Pridite vsi! — Učiteljsko društvo.

— Izgubil se je 10-leten fantič Rudolf Cernatič iz Šempasa h. št. 18. Kdor bi kaj vedel o njem je naprošen da sporoči to njegovemu očetu Jožefu Cernatiču v Šempasu h. št. 18.

NOV VOZNI RED.

Odhod iz južnega kolodvora

proti Trstu:

ob 6.28, 9.09, 11.16, 15.09, 21.01,

proti Vidmu:

5.58, 7.54, 12.40, 14.50; 18.13,

proti Ajdovscini:

6.17, 12.28, 18.07;

odhod iz severnega kolodvora

proti Trstu:

ob 5.20, 10.56, 13.26, 19.05, 22.09,

proti Podbrdu:

ob 7.15, 10.51, 13.20, 19.06, 22.04.

— »Splošno slovensko žensko društvo« v Gorici opozarja na svoj uradni dan ob torkih popoldne od 1'30 do 3 v Trgovskem domu I. nadstr. Sprejemajo se članice in pobira članarina. Ker se je oglašilo že nekaj prav revnih vdov, ki prosijo pomoči, bi bilo umestno in potrebno, da vse Slovenke podarijo posebno obleko, ki jo morejo ugrešiti, potem »Slov. ženskega društva« potrebnim sorodnikom in njihovim deci. Vsi taki darovi se hvaležno sprejemajo goriškim uradnim dni. Dalje se opozarjajo vse članice, ki bi rade sodelovale pri odseku za ročna dela bodisi v risanjem, slikanjem ali vezenjem, da se zgledajo v društvenih prostorih ob četrkih od 2 do 3, kjer se tudi oddajajo pripravljena ročna dela gg. učiteljicam ali drugim, ki jih želijo kupiti.

— Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Prvačini, ki se je imel vršiti dne 5. t. m. je odložen na 19. t. m. ob 3 uri popoldne v župnišču. Več glej v oglasu.

— Poziv učiteljicam z dežele! »Splošno slovensko žensko društvo« v Gorici je povabilo učiteljice z dežele dne 2. novembra — na dan zborovanja goriškega učiteljstva — na sestanek v društvenem prostoru v Trgovskem domu. Odzvalo se je vabilu precej učiteljic z vidnim zanimanjem. Posvetovala so se z društveno odborico, gospo Marico Miličevico o eventualni naročbi ženskih ročnih del. Na ogled so bili razni vzorci: predvsniki, prtici in različne risbe. Učiteljicam je dana lepa prilika, da vzpodbujajo dekleta, tudi šoli odrasa za ročna dela, ki so praktična in olepševalna. Z lepim ročnim delom se vzbujajo v deklicah zmisel za lepoto in snago. Učiteljice na deželi, ki se zavedajo svoje težke, a važne naloge, so vodilna sila malih iz katerih zraste nov rod. Ura ročnega dela je merilo učiteljskega dobrega ali slabega okusa. Naj se ne izgovarja, da nočejo stariši trositi denarja za ročna dela. Manj ka jim le vzpodbude. Koliko denarja zavreže dekleta ravno na deželi vsled nomanjkanja okusa vsled potratnosti, nevednosti in zanikrnosti. Zato učiteljice, če hočete biti res voditeljice bodočih žen, vadite jih v krpanju, pletenju a vzbudite jim potem ročnega dela tudi zmisel za lepoto. Lep prtici na ponočni omarici, ličen stenski prt v kuhinji, prtici za kruhni krožnik ali kosček naj diči dom tudi na deželi! Zato naročajte pridno pri odseku ženskih ročnih del v Gorici vzorce, kjer jih dobite mnogo ceneje, kot pri trgovcih, in sicer pismeno ali pa osebno ob četrtkih od dveh do treh popoldne v Trgovskem domu I. nadstropje vhod Corso Verdi št. 24. Na izrecno željo se zrišejo vzorci tudi na blago. Opozarjamo tudi Dramatična društva na deželi, da bodo imeli odsek na ogled narodno nošo in različne predmete, ki se bodo lahko razprodajali ob različnih priležnostih. Tozadevne informacije se dobe istotam.

— Vinarska in gospodarska zadruga v Dornbergu je ustanovila pri gosp. Ubaldu Konjedicu, trgovcu v Rodežu pri Kanalu komisijonelno zalogo svoje vina. Ravnotako je ustanovila zalogo svoje vina pri Občnem konsumnem društvu v Idriji. Kdor hoče biti postrežen z res pristnim in najboljšim Vipavcem Dornberžanom, naj se poslužijo goriškim vinom zalog v kolikor ni mogoče pri centrali. Vin. in gosp. zadruga v Dornbergu razpolaga z nad 15.000 hl pristnega vina.

Goriške novice.

— »Edinost« zažgali. Danes zjutraj so tukajšnjemu razprodajalcu časopisov g. Molesini-ju v ulici Garibaldi zažgali vse iztise »Edinosti«, ki jih je prejel v

razprodajo. Vzrok tega čudnega postopanja nam trenutno še ni znan. Upamo, da bo močna nova vlada tudi v takim slučaju znala napraviti red.

— Pregledovanje deželne aprovičijske zadruge v Gorici. Deželna aprovičijska zadruga v Gorici obvešča p. n. občinstvo; da je znižala sedanje prodajne cene, in sicer povprečno za 14% za obuvalec in za 20% za volnene izdelke. V osrednjem skladišču (ulica Cappuccini) in v zadrughih prodajalnah se vsled tega dobivajo obuvalec znamk Varese, Parma, Milano, Humanic za moške od Lir 37.— do Lir 50.—; za ženske od Lir 31.— do Lir 42.—; za dečke od Lir 20.— do Lir 37.—; volneno blago na izbero meter po Lir 7.50 do 25.50. Cena vojaskih obuvalec je skrcena na 24—28 lir; obrabljena vojaška obuvalec se oddajajo par po 7 lir.

— Novi viceprefekt. Prejšnji generalni vicekomisar Maggioni je bil sedaj ob fašistovskem preobratu imenovan za prefekta v Zadru. Na njegovo mesto je bil imenovan za goriškega viceprefekta dr. Francesco Piomarta, ki je pred par dnevi prišel iz Bergama v naše mesto.

— Smrtna kosa. Včeraj — torek — zjutraj je nagloma umrla gospa Amalija Jakončič, soproga ravnatelja »Monta«, ki je sam tudi težko bolan, a se mu zdravje vrača na boljše. Pogreb se vrši danes v sredo popoldne. Preostalih naše sožalje. Blagi rajnici trajen spomin!

— »Poslul«. Moški zbor tuk. pevskega in glasbenega društva je, žal, danes sicer še dokaj šibak, toda ostaja mu upanje na boljše bodočnost. Saj lahko računamo na dotok moči; vsaj smisla za skupno delovanje ni odrekati našim Goričanom. Zdi se le, da preveč njih zamenja izraz »društven« z onim »družaben«. A »delujejo« pa in to dokaj pridno; vrh tega pa tudi skupno! Potrudite se le na večer v gotov javen lokal sredi mesta in vprašaj po torišču »delovanja«! Tam se boš koj prepričal o istinitosti pravkar izrečene trditve. Ker je pa dotični prostor premajhen, oziroma tam »sodelujočih« in gledalcev preveč, ni vsem dano, da bi mogli videti, zato pa nekaterniki, ki sicer trdijo, da za petje nimajo sploh ali da imajo premalo poslulha, upajo ravno že na poslulh ugotoviti, koliko je padlo — kegljev! Opozarjamo ponovno, da se vrše pevske vaje za moški zbor ob torkih in petkih ob 8.15.

Prosvetna zveza.

— Socialni tečaj pri Sv. Križu na Vipavskem. V nedeljo 5. t. m. se je otvoril pri Sv. Križu na Vipavskem socialno-pedagogični tečaj »Prosvetne zveze«, ki se vrši vsak večer od 6 uri zvečer naprej. Danes v sredo je zadnji dan tečaja. Otvoritev v nedeljo popoldne je bila nad vse sijajna. Sv. Križ je doživel še malo tako svečanih dni. Tečaja se udeležuje okrog 150 fantov in deklet. Več prihodnjič.

— Dornberg. V nedeljo, 5. t. m. zjutraj je obiskal našo »Citalnico« predsednik »Prosvetne zveze«. Predaval je »O narodnem delu naših društev«. Ni naloge društev, da častijo novodobnega od sile pogubnega malika, ki se imenuje nacionalizem — niti ne, da gojijo zelo nevarni iredentizem. Pravo narodno delo obstoji v tem, da čedalje bolj spoznamo dušo svojega ljudstva, njene vrline in hibe, da skušamo prve čim bolj razviti, druge zatreti. V tem smislu hočemo narodno delovati, da svoje preizkušeno ljudstvo vsestransko kulturno dvignemo in na ta način tudi naše nasprotnike prisilimo, da nas spoznajo in spoštujejo kot enakovredne. Tako bomo sodelovali tudi pri graditvi občeloveškega ideala: Ljudje smo bratje vsi, v bratu brata glejte narodi!

Dopisi.

VKTOJBA.

V tej najbolj vsled vojne razdejani občini goriškega okraja se je dne 6. novembra 1922. ob 4. uri pop. ob udeležbi obč. zastopnikov, celekupnega učiteljskega, učencev ter občinstva, otvorila kmetijsko s nadaljevalna šola. To je že tretja šola, ki smo jo tekom tekočega leta dosegli v Vrtojbi in sicer: 1. četrto razrednico na ljudski šoli; 2. obrtno s nadaljevalno in 3. kmetsko s nadaljevalno šolo. Ob otvoritvi je kot prvi imel pozdravni in uvodni govor g. nadučitelj voditelj Ivan Zorn, kateremu so poslulšalci z zanimanjem sledili. Za njim je govoril g. Gorkič France, ki se je med drugim zahvalil v imenu občine g. voditelju, da je kljub njegovi starosti in dolgoletnemu službovanju prevzel napor in odgovorno mesto voditelja nadaljevalne šole. Na to je g. vikar Švara v

kratkem, a prepričevalnem govoru ori-
bal potrebo in važnost kmečko - nada-
evalne šole za naše kmetsko mladino.
Vrtojbeni prav z mirno vestjo lahko
zaprete in sledite svojim sedanjim vo-
rteljem, ki delajo v blagor, napredek
in ugled naše občine. Vrtojba vstaja iz
razvalin!

Udeleženc.

PRVAČINA.

V nedeljo 22. m. m. so se vendar spo-
razumeli zastopniki občin na sestanku
Prvačini glede telefona Seveda je od-
pisno vse to od starejšinstev posameznih
zainteresiranih občin zaradi tozadevnih
prispevkov. Menda ne bodo le-ti tako
nepremišljeni, da bi splavala tako lepa
prilika v izvršitev tako važne in zelo
važne zadeve po vodi. O tem bomo po-
čeli natančneje, za zda kličemo le
zastopnikom zainteresiranih občin: Nič
pomislekov, kar izkoristiti priliko brez
vsakega strahu!

DESKLE.

Na Martinovo dne 11. t. m. se vrši pri-
bas v gostilni g. Trebušnika »Petelinov
večer«. Začetek točno ob 4. uri popoldne.
K obilni udeležbi vabi odbor.

SP. IDRİJA.

Zopet moramo poročati o grozni ne-
reči, ki se je zgodila na vernih duš dan
popoldne okolu 4. ure v naši občini. Po-
vestnikov sin 19 letni Ignacij Mlinar iz
Sp. Idrije h. št. 66 je peljal iz Idrije hlo-
de na postajo Sv. Lucija. Sedel je na
hlodih in spal. Nekateri, ki so slutili, da
se lahko pripeti kakšna nesreča, so ga
opozorili, a ga niso mogli zbučiti. Ko je
prišel z vozom kakih 500 m od nekdanje
krajinsko-goriške meje, t. j. od takozva-
nega Vrščoja, je najbrže v spanju po-
legnil za napačno uzdo in konji so za-
vozil proti Idrijci. Medtem se je utrgala
veriga s katero so bili zvezani hlodi, voz-
nik je skočil ali se prevrnil s hlodov in 6
velikih hlodov je padlo nanj ter mu zlo-
nilo hrbtnico in noge. Po zdravniški
zpevdi voznik ni živel niti minute več,
ko so ga pobili hlodi. Našli so ga vsega
oključnega, mrtvega med hlodi. Prepe-
jali so ga potem domov žalostni materi,
bratu in sestri in pokopali na domačem
pokopališču. Uбоgi fant je bil letos po-
streljen k vojakom, in to ga je tako potro-
lo, da se je malo preveč udal pijači, kar je
povzročilo tudi njegovo smrt. Ta ne-
srečni alkohol, kdaj se bodo ljudje spa-
metovali. Saj je letos v naši občini al-
kohol povzročil že tri velike nesreče.
Kden je utonil v pijanosti, nemu je di-
namit utrgal roke tud pijanemu, in sedaj
zopet ta nesreča.

Prosveta.

— **Važno za čebelarje.** Izšel je novi
popravljeni izdaji »Umni čebelar«. Sre-
kal: Fran Lakmayer, izdala in založila:
Družba sv. Mohorja na Prevaljah. C.
na: 8 lir, po pošti 9,50 lir.

Prodaja se v knjigarni »Katoliškega
tiskovnega Društva v Gorici«, Via Car-
lucci, št. 2.

— **Stanko Majcen: Za novi rod.**
Tri enodejanke). Trst 1922. Izdala in
založila Naša založba v Trstu. — Cena
4,80 za broš., a L. 5,80 za vezan izvod.
— To knjigo za danes samo toplo pripo-
ročamo vsem ljubiteljem lepega slov-
stva, posebno pa vsem prirediteljem
društvenih gledaliških predstav, da si to
poglejajo in jo nakupijo. Oblika knjige
je res lepa in elegantna.

— **Slovenska - italijanska slovnica.**
Nestavila Marica Štepančičeva (Gregorič).
Namožaložba. — Str. 208. — Opozarjamo
na to knjigo vse one, ki se hočejo priučiti
italijanščini v kratkem času. Knjiga, ki
obsega slovniska pravila, slov.-italijanske
razgovore in slovar na koncu, je precej
obširna in priročna. Za danes jo samo to-
lo priporočamo vsem, ki bi se radi priu-
čili italijanščini.

— **Jadranski Almanah za 1. 1923** se
nahaja v tisku in izide v najkrajšem času.
Vseboval bo množino zanimivih člankov
vseh panog pol., gospodarskega in kul-
turnega življenja primorskih Slovencev,
 poleg par lepih leposlovnih doneskov. Knji-
ga bo imela tudi celo vrsto umetniških
prilog naših prvovrstnih umetnikov. Opo-
zarite na Jadranski Almanah vsakogar!

— **David Doktorič: Dve evharistični**
pesmi za mešani zbor. V Gorici 1922. Dr.
Klimovec ocenjuje te pesmi v zadnji števil-
ki Cerkv. Glasb. tako-le: Doktorič v me-
sodiji in harmoniji zavija na nova pota, ka-
ror sta jih naši cerkveni glasbi utrla zla-
ni Hochreiter in Premrl. V ta namen iz-
datneje uporablja alteracijo, modulacijo,
dissonance, napev pa poižkuša doznati iz
deklamacije. Seveda se pripeti, da tu in
tam neobičajno zazvení, da zastane ali
da kaj zaseneči, kar naj bi objasnilo:
da ti početki so zajemljivi. V 2. pesmi
mej bas v 3. vrsti na tretjem mahu samo

četrtinko d. Pesmi so vredne pozornosti;
če sodimo po nekaterih lepih, mehkih me-
stih, utegnejo iz teh početkov vzkliti prav
dehteči cvetovi.

Naši fantje-vojaki.

POZDRAV IZ VERONE.

Vsem narodnim boriteljem, narodnim
društvom. Kmet.-Del. Zvezi, društvu »Edi-
nosti«, in vsem slovenskim organizacijam
pošiljamo pozdrave in želimo, da bi s svo-
jimi organizacijami ohranili lepoto in či-
stost jezika in narodno zavest. Vsem
znancem, prijateljem, fantom in dekletom
pošiljamo pozdrave slovenski topničarji
S.o Regg.o Art.a Cama I. Batta. Jamšek
Leopold, Kronberg; Bujč Ivan, Pola; Učič
Fran, Brdo; Grlica Jožef, Materija; Gla-
vina Silvester, Lonjer; Eler Karlo, Grgo-
riče; Franc Fakin, Pazin; Požrl Franc,
Škoflje; Bažic Ivan, Črni kal; Načinovič
Dominiko, Kozljako; Kopatin Mirko, Št.
Vid; Sever Andrej, Predloka; Vatovec
Franc, Vatovlje; Ostronška Aloiz, Skopo;
Miklavc Jožef, Grahovo brdo; Tavčar
Leopold, Orlek; Grgič Anton, Bazovica;
Šonc Viktor Tomaj.

Slovenski-vojaki v Milanu!

Pri 68. reg. nas je 80 Slovencev, in
nam gre dobro, kot sploh more iti vo-
jakom v tujem kraju in med tujimi ljud-
mi. Prve dni nam je bilo hudo, ker se
nikdo ni spoznal v mestu, toda sedaj
smo se že malo privadili, in življenje
nam poteka enakomerno z dobro tolaž-
bo častnikov, da o Božiču gremo do-
mov na dopust. Najbolj pa pogrešamo
slov. časopise, katere pri poveljstvu ne
vidijo. Pozdrave vsem zavednim Slo-
vencem in našim narodnim dekletom!
Na svidenje za praznike. Zdravo! Le-
opold Blasič, Miren; Bregantič Karel,
Cerovo; Pintar Alojz, Števerjan; Maru-
šič Alojz, Miren; Žigon Jožef, Orehov-
lje; Žigon Jožef, Orehovlje; Emil Zega,
Kanal.

Dve pismi iz Turina.

Slovenski fantje prideleni I. Com-
pania Sussistenza v Turinu pošiljamo
pozdrave svojim dragim starišem, bra-
tom, sestram, tovarišem in tovarišicam,
ter vsem narodnim društvom naše Go-
riške dežele: Stanič Alojz, Bate; Hrast
Anton, Borjana; Bukovec Adolf, Volče;
Mervič Just, Solkan; Torkar Ciril, Pod-
brdo; Rebec Janko, Postojna; Komar
Ciril, Razdrto; Jerkič Franc, Dobravlje;
Kovač Viktor, Lokavec; Rojc Franc,
Dornberg; Pertot Marij, Nabrežina;
Okretič, Nabrežina; Bratina Andrej,
Sežana; Bandelj Ludvik, Pliskovica.

Slovenski fantje dodeljeni III. zra-
koplovnemu oddelku, ki so bili razkrop-
ljeni širom Italije in so se spet zbrali
skupaj na letalnem polju Mirafiori v Tu-
rinu po enem mesecu pošiljajo vsem
znancem in prijateljem nebroj pozdra-
vov. Ivan in Pavel Gorkič, Vrtojba; Jo-
žef Mučič, Mirko Gomišček, Alojz Na-
nut, Mirko Povšič, Franc Zavadlav,
Emil Koban, Št. Andrež; Emil in Anton
Slemitz, Mainhard Attems, Stanko Ko-
cijančič, Jožef Brešan, Rudolf Lovišček,
Podgora; Bernard Bevčič, Pevma; An-
drej Vilhar, Postojna; Premrov, Raz-
drto; Maks Moreli, Št. Peter na Krasu;
Franc Dugar, Gorica; Klement Cian-
laudi, Lucinico; Franc Gomišček, Pod-
gora; Franc Fontanini, Podgora; Dobro-
vec, Pisin (Istra); Mikulič, Trst. — Pr-
vemu semestru 1923 kličemo »Na svide-
nje« in dajte si korajžo, ker drugega ni
pričakovati od vojaškega življenja!

Društva.

d. Podgora. Naše domače Slov.
izobr. društvo priredi lepo Br. Gj. Nušič-
čevo šalo v treh dejanjih: »NAVADEN
ČLOVEK«. Kdor hoče videti res kaj
lepega, naj pride v nedeljo dne 12. t. m.
ob 3. ur in pol pop. v Podgora. Igra se
bo vršila v dvorani g. Breganta. V ta na-
men si je nabavilo društvo popolnoma
novo scenerijo — pravo umetniško de-
lo! Med odmori bo sviral »Godbeni
krožek« iz Gorice. Opozarjamo udele-
žence iz oddaljenejših krajev, da bode
vozil zvečer poseben avto po želji, ka-
mor bo kdo hotel. Na svidenje v Pod-
gori.

d. Dornberg. (Mlinar in njegova
hči.) Vrli dornberški čitalničarji so u-
prizorili minulo nedeljo v okusni poso-
jilnični dvorani znano žaloigro »Mlinar
in njegova hči«. — Vsako leto ob Vseh
svetih se ta igra vprižori tu in tam po
Slovenskem, in če je človek že enkrat
videl to igro, se nič ne obotavlja jo po-
setiti tudi drugič, tretjič in celo četrtič.
Dornberški čitalniški igralci so se no-
trudili, da bi zadostili pisateljevemu zahte-

vam, ki jih v nemali meri stavi igralcem.
— Prva slika igre se nam je zdela subo-
parna, brez izrazitih kretenj. Obe, teta
in Marica, nista znali vzbuditi v »leda-
lih pozornosti. Z drugo in z vsemi na-
daljnimi slikami so se pa igralci uživali v
svoje uloge, tako, da je napetost med vo-
slušalci rastla od trenutka do trenutka.
Marica je igrala lepo, še bolj mlinar, naj-
boljše pa krčmarica Meta. Meta obeta
biti izvrstna igralka. Zedel bi jo videti,
nastopati v važnejši in večji vlogi. Skoni
mlinar nas je zadovoljil, enako grobo-
kop; manj nas je zadovoljil Konrad, ki
je včasih govoril preveč deklamatorično.
Celoten uspeh igre jako dober. — Dvo-
rana zasedena. — Ostro grajo pa moram
izreči mnogim udeležnikom, ki so s sme-
hom motili razne od solz ginljive prižo-
re. Kaj takega nisem pričakoval od ne-
katerih Dornberžanov. — Čitalničarjem
kličem: Živeli!

Udeleženc.

Ono in to.

p. Pod komunistično vlado. Sovjetska
vlada objavlja uradno sledeče: V avgustu
in septembru je bilo na ruskih železnicah
68.826 tatvin. (Toliko so jih namreč agoto-
vili. V resnici jil je bilo seveda več.) Po-
kradenega je bilo 420.000 pudov (en pud
je 16 kil) živil, 215.000 pudov tekstilnega
blaga, 518 glav živine, 3 vagoni soli, 96
vagonov premoga in lesa ter 12.000 pudov
kolonijalnega blaga. Od aretiranih tatov
je bilo 6.287 železničarjev, 1438 mož že-
lezniške policije in 68 mož železniške žan-
darmrije. (Zandarmrije bi namreč mora-
la nadzirati policijo. Kako to delo vrši,
kažejo gornji podatki.)

p. Kaj pijemo? Po ljubljanskih listih
posnemamo: Leta 1920 so izpili Slovenci
vina nad 27 milijonov litrov, piva 17 mi-
lijonov litrov sadjevca 7.366.400, in žga-
nja 420.000 litrov, kar je veljalo
1.405.100.000 kron. Ena oseba (dojenci so
všteti) je popila na leto 49 litrov in zapila
1312 kron. V teh številkah pa ni všteto
žganje iz tujine in iz tovarov.

p. Zopet prorokovanje o koncu sveta.
Znameniti ameriški geolog, profesor dr.
Milton Nobles trdi, da propade ta mesec
vsa južna Evropa, severna Afrika in vsa
Azija. Vsi ti kontinenti da bodo propadli
vsled groznega potresa. Poleg tega bo iz-
bruhnilo 70 vulkanov, ki so v bližini Buda-
pešte. Nobles se sklicuje na izbruh vulka-
na Kehla na otoku Island, ki je bil v 18.
stoletju. Tedaj je bil izbruh tako silen, da
je pokrila lava vso okolico deset metrov
visoko. Kaj bo šele sedaj, ko izbruhne na-
enkrate kar 70 vulkanov. Kljub tej prorok-
bi pa upamo, da bodo vsi naši bralci, še
ves mesec mirno spali.

p. Razoroživna konferenca. Razo-
rožitvena konferenca med sovjetsko Ru-
sijo, Poljsko in baltiškimi državami se
vrši 12. novembra v Moskvi. Romunijo
bo na tej konferenci zastopala Poljska.

p. Ljenin zopet obolev. »Novoje
Vremja« prinaša vest, da je Ljenin za-
radi bolezní definitivno zapustil svoje
mesto in odpotuje na jug. Bajne ni nobe-
nega upanja več, da bi še kdaj ozdravel.

p. Poljski fašisti. »Kurjer Poljski«
poroča, da obstoji na Poljskem organi-
zacija, ki je precej podobna italijanskim
fašistom. Imenuje se »poljska organiza-
cija narodne zaščite« in je čisto voja-

škega značaja. Organizacija, ki je stro-
go tajna, se nahaja v rokah nacionalnih
strank in deluje proti levemu boku.

p. Pred volitvami novega preziden-
ta Poljske. »Kurjer Poljski« poroča, da
bo sklicana prva seja novoizvoljenega
poljskega sejma 21. novembra, prva seja
senata pa 28. novembra. Na skupni seji
obeh zbornic, ki bo sklicana takoj po
konstituiranju novega parlamenta, bo
izvoljen novi prezident poljske repub-
like.

Darovi.

Dobrodelnost. — Za Slovensko siro-
tišče: Okrajna posojilnica v Kanalu 500
L. (Prav toliko tudi za Alojzjevišče),
Štirje abstinenti iz Šmarji 4 L 5 st., N.
N. v Gorici 25 L., Benedikt Poniž, učitelj
v p., 20 L., č. g. Josip Kos v Otaležu 50 L.
V Štandrežu so tudi letos nabrali
5 kvintalov krompirja. Lepa hvala vse-
mu štandrežkemu ljudstvu, ki nam je
priskočilo na pomoč!

Za svetišče na Sv. Gori so darovali:
Marija Česnik L 15. Vlč. g. Piščanc L 10.
Bucek Frančiška L 35. Apolonija Pertot
L 1140. Msgr. Grazig L 100. Vincenc Pi-
Barkole L 10. Marijina družba iz Trsta
bronz L 100. Elvira Babich L 5. Marija
Rotter L 10. Isa Rosenstein L 25. Marija
Pibrouz L 100. Ana Zemlja iz Ljubljane
Din. 645. G. Novak, dekan L 25. Franc
Bizjak iz Erzolja L 10. N. N. L 7. N. N.
20 srebrnih kron. Anton Jančič, podžu-
pan iz Vederjana daroval lepo omaro.
N. N. iz Gorice oltarni prt. Bucek Fran-
čiška L 100. Uršula Črnologar L 5. N. N.
iz Solkana L 25. Jože Gabričević - Pre-
lesje L 20. Natalija Koestner L 50. Ma-
rija Zerzut Vedrijan L 20. Klančič Tere-
zija L 10. Ivan Ukmar, Sanabor L 50. A-
na Frankovič lep prt, za oltar in L 30.

Prijeten jajčast okus

je znak testenin „Pekatele“.
Ako jih kuharica skrbno pri-
pravi, je ni boljše jedi te
vrste.

Voščene sveče = kadilo
svečarna J. KOPAČ, Ljubljana

Zastopstvo za Julijsko krajino

Knjigarna Kat. tiskovnega društva v Gorici

MOTOCIKELI »BRADBURG« 5¹/₄ HP
PRODAM ali zamenjam z šibkejšim. —
Eventuelno dam tudi na obroke. — Jo-
ško Lutman, Via Trieste št. 95 II.

Hranilnica in posojilnica

r. z. z. n. z.

:: V ŠTURJAH PRI AJDOVŠČINI ::
vabi vse svoje člane na

Občni zbor

kateri se vrši dne 12. novembra t. l. ob
10. uri predpoldne v lastnih prostorih v
Šturjah.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo pretužno vest, da
je naša blaga in iskrenoljubljena soproga mati in taščica gospa

Amalija Jakončič roj. Castelliz

danes ob 6¹/₂ uri zjutraj po kratki bolezní, previdena s sv. zakra-
menti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši jutri v sredo 8. novembra
ob 2. uri pop. izpred hiše žalosti, Via Carducci 2 na domače po-
kopišče.

Maše zadušnice se bodo darovale v pondeljek dne 13. t. m.
ob 8. uri zjutraj v cerkvi sv. Ignacija.

GORICA, dne 7. novembra 1922.

Žalujoča rodbina.

Posebna obvestila se ne bodo razpošiljala.

Kmečko - delavska Hran. in Posojilnica reg. zadr. z neom. zav. v Sovodnjah vabi vse člane na

REDNI OBČNI ZBOR,

ki se bo vršil dne 19. novembra t. l. ob 10. uri predp. v uradnih prostorih posojilnice v občinskem domu.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrditev računskega zaključka za leto 1921.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Sovodnje, dne 6. novembra 1922.

Odbor.

Oglas.

Na prodaj ste dve hiši v trgu TOLMIN

Obe hiši tvorite eno skupino (kompleks) na najlepší točki trga poleg uradnega poslopja. Za tozadavne informacije se je obrniti na gosp. dvornega svetnika

M. Gabrijelčiča v Ljubljani

Cigaletova ul. št. 1. ali na gospo Marijo Palisca posestnico v Tolminu.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Prvačini

registrovana zadruga z neomejeno zavezo vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil dne 19. novembra 1922 ob 3. uri pop. v župnišču.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora;
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Revizijsko poročilo.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1921.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

NB. Ako bi napovedani občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje ob isti uri in istih prostorih drug občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število članov.

Načelstvo.

Kmečka Banka

registrovana zadruga z omejeno zavezo v Gorici, Piazza De Amicis — prej Koronj — št. 12, posluje vsaki dan razen nedelj in praznikov. Sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 5%. Dovoljuje posojila na vknjižbo in poroštvo pod ugodnimi pogoji.

POZOR! POZOR!
POHISTVO novo in staro po zelo nizkih cenah je na prodaj v zalogi ul. sv. Ivana št. 2 — Gorica.

KONCERTNI VIJOLINIST promoviran na konservatoriju v Parizu, daje instrukcije pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov pove uprava »Straže«.

PEVSKO IN GLASBENO DRUŠTVO V GORICI sprejme v svojo glasbeno solo še 5 učencev za glasovir in 5 za godle. Prijave na vodstvo šole, Trgovski dom, 1. nadstr., vhod Via Petrarca, zadnja vrata popoldne od 2—3. Vpisnina L. 5 učnina 25 L mesečno.

Kmečka hranilnica in posojilnica registrovana zad. z neomejeno zavezo V IDERSKEM, vabi na

Redni občni zbor,

ki se bo vršil dne 19. novembra 1922 ob 2. uri pop. v pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva;
2. Odobritev računov;
3. Revizijsko poročilo;
4. Volitev načelstva in nadzorstva;
5. Prememba pravil;
6. Slučajnosti.

NB. Ako občni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje veljavno brez ozira na število navzočih članov.

Odbor.

POZOR!

V zalogi imam 10 kubičnih metrov stavbenega lesa razne kakovosti kakor: grede, dilje, deske, morale itd.; dam ga za nekaj nadpolovično ceno sedanje kupčije. Kupec si ga lahko izbere tudi na drobno.

Andrej Frančeškin - Bilje štev. 215.

ŠOLSKE ZVEZKE ŠOLSKE KNJIGE ŠOLSKE POTREBŠČINE

se dobi po konkurenčnih cenah

v Knjigarni Kat. tisk. druš.
Gorica - Via Carducci 2 - Gorica

Med. Univ. dr. Rado Stilloi, ordinira začasno v ulici P. Zorutti št. 12. celodnevno.

GOSPA FRANCOZINJA podučuje francoski jezik praktično in v teoriji. Naslov pove uprava »Straže«.

Na prodaj je posestvo obstoječa iz dveh hiš, in 3 parcele dobro obdelanega sveta, zraven se prodaja tudi gostilniška in pekarska oprava; obe obrti se nahajata v hiši, in cela stanovanjska oprema. Proda se po zelo ugodnih cenah. — Naslov pove uprava tega lista.

Sprejem v službo dva pisarniška uradnika.

KAROL ČIBEJ, notar v Gorici.

Kmečko delavska Gospodarska zadr. v KOJSKEM

Je ustanovila svojo

podružnico pri sv. Luciji
v prostorih g. JOS. MUNIH-a.

Za obilen obisk se toplo priporoča cenj. gostilničarjem, preč. duhovščini in sl. občinstvu, da se edino le poslužujejo pristr. ega briskega VINA (rebule). Oddaja se od 56 litrov naprej.

Razpis službe.

Razpisuje se provizorično mesto obzinskega tajnika v Biljah z mesečno plačo 500 lir. Zahteva se znanje slovenskega in italijanskega jezika. Prednost imajo oni, ki so že kje službovali in imajo kaj prakse v tajništvu. Ponudbe naj se pošljejo županstvu do 20. novembra.

Županstvo v Biljah.

Naznanilo.

Vojska je začela
proti draginji manufakturnega biaga.
Tvrdba

Artur De Rossi v Gorici
Corso Verdi št. 1. (nasproti Semenišču)

PRODAJA:

Madapolan 68/70 cm po L. 3.—
Parhent barv. 68/70 cm " 3.—
Oxford-Zefir 75 cm " 3.20
Platno z Marijino znamko
C. d. A. I vrste " 4.40
Parhent beli 75 cm " 5.—
Ženske srajce " 7.80
Cvilh za postelje I vrste
120 cm " 8.

Velika zaloga češkega platna itd. tvrdke
Anton Klazar A. G. Praga.

Izbera tapetov in kompletne opreme za postelje čehoslovaškega izvora.

Kupite in prepričajte se!!

Potniki!

— V restavraciji na drž. kolozdvoru v notranjosti se dobi kosilo in večerjo po nižjih cenah, kot v mestu. Kuhinja domača — vina pristna.

PODRUŽNICA Ljubljanske kreditne banke :: V GORICI, ::

Corso Verdi „Trgovski Dom.“

**** Telefon št. 50. ****

Brzojavni naslov:
Ljubljanska banka.

Delniška glavica
SHS kron
80 MILIJONOV.

GENTRALA:

LJUBLJANA

Rezerva SHS
kron
64 MILIJONOV.

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Metkovič, Celje,
Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujeega denarja. — Izvršuje vse v bančno strogo spadajoče posle najkulannejše.

Uradne ure za občinstvo 8¹/₂—12 in od 3—5

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje

FELBERBAUM & ROLICH

(prej Hedžet & Koritnik)

GORICA :: Corso Verdi št. 7 :: GORICA

Velika izbira moškega in ženskega sukna, raznovrstnega zepirja, perkala ter perila, velika zaloga pletenin in vezenin, kakor tudi vsakovrstnega blaga za neveste, drobnarij ter vseh potrebščin za krojače in šivilje.

NA DROBNO!

NA DEBELO!

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posojilnica)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne **Regenchart & Rymann**, vsakovrstno blago za poročence, kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!

J. Lenassi, Gorica, Via Trieste 16. Moka, sirk, oves, otrobi, sladkor, špeh, olje, petrolej

M. Mozetič - Solkan.

Manufakturno blago, klobuki, potrebšćine za krojače in šivilje po konkurenčnih cenah. Cene stalne!

VELIKA IZBIRA klobukov za gospe OTILIA CALLIGARIS GORICA

- Via Mamelli 4 (prej via Scuole). -

UMETNA GNOJILA. Zadruga zveza v Gorici je zopet dobila pošiljatev **Thomasove žindre**. Sprejema naročila na cele vagonne do vseh železniških postaj. Do 1. januarja sprejema naročila na superfosfat kalijevo sol, soliter, modro gnilo in žveplo. Vsa naročila naslovite na »Zadrugo zvezo« v Gorici, Corso Verdi št. 32.

MED. Na prodaj imam okrog 300 kg jamčeno čistega, trčanega, planinskega medu. Ivančič Albert — Smast — Kobarid.

Ant. Terpin & C.

nova zaloga manufakturnega blaga v Gorici, Via Rastello št. 10

Ravnokar došlo novo zimsko blago v veliki množini. Priporoča se za mnogo-brojen obisk.

CENE BREZ KONKURENCE.

Na drobno!

Na debelo!

Cigaretni papir

Abadie je najboljši

Zahtevajte povsod!

Prihranite denar!!!

kje se dobivajo

ČEVLJI
po najnižjih cenah?

samo pri

R. SIVITZ
Gorica, Corso V. E. 7.
VELIKA IZBERA!!

JOŽEF KLINKON, urar, naznanja potem, da izvršuje svojo urarsko obrt kakor tudi popravilja šivalne stroje, stolpnice itd., sedaj v lastni hiši v Tolminu št. 43. — Priporoča se za obila naročila. Delo izvršuje točno. Cene brez konkurence.

Dr. A. Grusovin

specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože. — Perfekcioniran na dermatološki kliniki.

Sprejema od 9—11 in od 3—7 ure.

Gorica (Piazza grande) Travniki
hiša Paternoli.